

MUZEJSKO DRUŠTVO PRED NOVIMI NALOGAMI

Muzejsko društvo si je za naslednja leta postavilo nove naloge, ki zahtevajo vedno bolj organizirano in kolektivno delo. Potem ko smo v lanskem letu izpeljali izredno obsežen program, saj smo poleg organizacije muzejskih večerov, ekskurzij in literarnih večerov izdali tudi koledar za leto 1997, smo za letošnje leto predvideli program, ki je še obsežnejši in pa predvsem finačno dražji. Pri tem smo naleteli na nekatere stroške, ki jih nismo predvideli vendar jih bomo morali v prihodnosti upoštevati.

Ker društvo nima svojih društvenih prostorov in osnovnih sredstev za delo (računalnik, telefon, fax, kopirni stroj itd.), so se stroški za uporabo le-teh tako povečali (166.000 tolarjev za prve štiri mesece 1997), da je moralo svojo dejavnost preseliti iz muzejskih prostorov.

Dejavnost društva bo v prihodnje izredno težka, saj bomo morali plačevati oz. najemati osnovna sredstva, člani pa do takrat, dokler ne bomo rešili vprašanja društvenih prostorov, ne bodo imeli možnosti sodelovanja. Pred kratkim se je pokazala dolgoročna možnost za pridobitev prostorov Korenovce

hiše na Stari Savi. Ker pa bo potrebno prej urediti lastništvo (hiša je v lasti Slovenskih železarn) in hišo adaptirati, bo za nekaj let potrebno poiskatičasne prostore, ki pa jih trenutno društvo še ne vidi. Društvo bo moralo čimprej nabaviti lasten računalnik in kopirni stroj, sicer bomo morali opustiti izdajanje MUZEJSKEGA ČASOPISA.

Dohodek, ki smo ga uspeli pridobiti s koledarjem, je precej manjši od sredstev, ki jih potrebujemo za izid slikanice OD FUŽIN DO ŽELEZARNE. Sredstva iz proračuna Občine Jesenice (50.000 tolarjev za leto 1997) in članarina članov za leto 1997. (dosedaj okoli 60.000 tolarjev) pa ne dopuščata dejavnosti v predvidenem obsegu. Firmi ACRONI in FIPROM

Alenka Bole Vrabc na razgovoru z Gabi Kristan na muzejskem večeru pod lipo na Stari Savi 17. maja 1997

še vedno (od decembra 1996) nista poravnali računov za koledarje (283.500 in 90.000 tolarjev), kar je postavilo društvo v nezavidljiv položaj, saj kljub nekaterim sponzorjem in prednaročilom (okoli 200 prednaročil), še vedno nimamo dovolj sredstev za plačilo tiskarskih in drugih stroškov pri izidu slikanice OD FUŽIN DO ŽELEZARNE, ki naj bi izšla junija, pa se je izid zaradi tega nekoliko zavlekel.

V letošnjem letu poteče tudi rok za uskladitev temeljnih aktov društva z novim zakonom o društvih. Rok je 4. 11. 1997 in do takrat mora društvo sklicati občni zbor, na katerem bo sprejelo nova pravila, saj stara niso več v skladu z novim zakonom. Občni zbor bo v drugi polovici meseca septembra 1997. Do takrat moramo urediti vse formalnosti, sicer se nam lahko zgodi, da bomo črtani iz registra društev, kar pa si nihče ne želi.

Kljub vsem problemom in težavam pa računamo na podporo 220 članov, saj bi z ukinitvijo Muzejskega društva, ki je v sedmih letih delovanja že doseglo zavidljivo raven, nastala vrzel, ki bi jo na Jesenicah le stežka zapolnili.

Uredništvo

Kazalo

Stran

- MUZEJSKO DRUŠTVO PRED NOVIMI NALOGAMI

1

- DNEVI ODPRTIH VRAT TUDI V PRIHODNJE?

2

- PROGRAM MDJ IN MUZEJA JESENICE za julij in avgust 1997
- PO SLEDEH SOŠKE FRONTE

3

- OD FUŽIN DO ŽELEZARNE (14. nadaljevanje)

4

DNEVI ODPRTIH VRAT TUDI V PRIHODNJE?

Ob svetovnem dnevu muzejev 18. maja smo tudi v Muzeju Jesenice praznovali. Pa ne sami, kajti v treh dneh, kolikor so pri nas trajale prireditve, nas je obiskalo kar blizu 1000 ljudi in sicer od najmlajših pa do tistih malo manj mladih. Obiskovalcem so bile na voljo različne igrice, delavnice, lov za skritim zakladom, muzejski kino, predvsem odraslim pa smo namenili filme na starih kolutih in literarni večer Muzejskega društva Jesenice pod muzejsko lipo z Gabi Kristan.

Celotno prireditev so nam omogočili naslednji sponzorji:

Medium d.o.o. Radovljica, Prodajalna Tom Jesenice, Telekom Slovenije, Muzejsko društvo Jesenice, Kompas Hoteli d.d. Kranjska Gora, Gostišče Okarina Bled, Gorenjska banka d.d. Kranj-poslovna enota Jesenice, Mesarija Anton Mali Žirovnica, Elan d.d. Begunje, Wrigley Slovenija, Železnina Reš-trgovina Color Lesce, Videofon d.o.o. Blejska Dobrava, Primožič d.o.o. Jesenice, Kovinotehna Železnina Jesenice, Marina Intershop Radovljica, Biroteh Tanja in Samo Razingar Jesenice, Domača zdravila Pušnik Marija Jesenice, Tenis Park Podvin Mošnje, Foto studio Kontrast Jesenice, Fan Sport Jesenice, Trgovina Lenka Jesenice, Boutique N°5 Jesenice, Sitofisk Studio A Jesenice, DZS Vandotova knjigarna Jesenice, TDD d.o.o Ambient Jesenice, JEKO-IN Komunala Jesenice, Klavnica Jesenice, Frizerski salon INA Jesenice, Trgovina Rocky Radovljica, Cvetličarna Zvonček Jesenice, SŽ Acroni Jesenice, Diskoteka ARX Radovljica, Papler Brane Žirovnica, Gostilna Lectar Radovljica, Fin-ing d.o.o. Posavec-papirnica in knjigarna Domina Jesenice, Nar d.o.o. poslovalnica MICA Jesenice, Pančur-prodaja in avtoservis Blejska Dobrava, Kavarna in slaščičarna Metuljček Jesenice, "Žejn" d.o.o. trgovina Zrno Jesenice, Foto Claudia Jesenice, Pekarna Javornik, Pekarna Vidic, Hokejski klub Acroni Jesenice, Žito Gorenjka Lesce, Jagoda d.o.o. Jesenice, Chemo d.d. Jesenice, Franci Papler Jesenice, Emona obala Koper d.d. trgovina Dierendaj Kranj, Pizzeria Ajdna Žirovnica, Gostilna Knafelj Žirovnica, Gostilna Osvald Selo in politični stranki LDS in ZLSD.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Nastopajoči in soustvarjalci programa so se odpovedali honorarju, za kar se jim seveda še enkrat lepo zahvaljujemo.

Vse tri dni so prireditve spremljale radijske postaje. Seveda je na prvem mestu potrebno poudariti domačo radijsko postajo Radio Triglav. Sledili so Radio Kranj, Radio Sora - Žiri, novinarski prispevki v Gorenjskem glasu, Dnevniku Delu, Muzejskem časopisu Muzejskega društva Jesenice, Novicah Acronija Jesenice in edini televizijski hiši, ki se je odzvala našemu vabilu ATM Kranjska Gora. Vsem skupaj se iskreno zahvaljujemo.

Kljub temu, da smo v medijsko pokritost prireditve vložili veliko truda, se novinarjem TV 3, POP TV, TELE TV Kranj, kaj šele nacionalni televiziji, ob tako pestrem programu kot smo ga pripravili, ni zdelo vredno priti na Jesenice. In kolikor smo seznanjeni se v slovenskih muzejih ob tej priložnosti ni dogajalo nič posebnega. Torej so ostale novice

*Aleš Rotar med nastopom ob dnevih odprtih vrat na Satri Savi 16. maja 1997.
Zadaj lutke iz igrice Rdeča kapica lutkovne skupine RINGORAJA*

prevzele težo pomembnosti tistih dni.

Naš namen je bil zagotovo dosežen, saj so bili obiskovalci navdušeni in prav gotovo podobne prireditve še pričakujejo. Letos je morda celo potencialni občinski projekt bil prikazan vzorčno, debitantsko - sponzorsko. Kakorkoli, prireditve smo v Muzeju Jesenice izpeljali brez sredstev, samo s sponzorji, kljub temu, saj to ni naša osnovna dejavnost, kajti za takšno obliko dela ali za tolikšno promocijo nimamo namenjenih sredstev in ne človeka, ki bi se s to dejavnostjo ukvarjal. Kljub vsem težavam smo uspeli dokazati, da muzej ni namenjen samemu sebi, ampak se na različne načine promovira širši javnosti.

Javnosti dajemo v presojo, kako naprej. Zagotovo pa bo zadnje in odločilno besedo o tem ali bomo naslednja leta dan muzejev ali dneve odprtih vrat kakorkoli obeležili, izrekla naša ustanoviteljica - Občina Jesenice.

Katja Praprotnik

PROGRAM MUZEJSKEGA DRUŠTVA

julij in avgust 1997

Sobota, 12. julij 1997
MUZEJSKI DAN

SV. LOVRENC NAD ZABREZNICO

Muzejski dan se bo začel ob 10. uri pred pošto v Žirovnici. Vse udeležence bo Janez Meterc popeljal po prazgodovinskih naselbinah nad Žirovnico in Zabreznico vse do cerkve sv. Lovrenca. Če bo slabo vreme, bo pohod preložen na naslednjo soboto.

Sobota, 22. avgust 1997
MUZEJSKA ESKURZIJA

OGLED RAZSTAVE

"VSE JE LOV" V BOROVLIJAH

Za vse, ki se bodo odločili za ogled velike evropske razstave o zgodovini lova, bo odhod ob 8. uri izpred železniške postaje na Jesenicah. Cena avtobusnega prevoza je 1500 tolarjev, vstopnina za razstavo VSE JE LOV je 70 šilingov, za razstavo DIVJI LOV v Šentjanžu pa 40 šilingov. Prijave sprejemamo do 10. avgusta 1997 na telefon 862-582. Po razstavah bo vodila kustosinja Tehniškega muzeja Slovenija Romana Erhatic Širnik.

VABLJENI !

PROGRAM MUZEJA JESENICE

julij in avgust 1997

KOSOVA GRAŠČINA

3. julija 1997: ob 19. uri
OTVORITEV RAZSTAVE

JE UKUHANO OGLJE...

(OGLARJENJE PRI
K.O. SV. KATARINA NAD TRŽIČEM)

Razstavo bo predstavila avtorica kustosinja Tržiškega muzeja MATEJA GAŠPIRC. V kulturnem programu bo nastopila citrarka DANICA BUTINAR. Razstava bo odprta od 3. julija do 23. avgusta 1997.

LIZNJEKOVA DOMAČIJA

Torek, 8. julija 1997 ob 18. uri
OTVORITEV RAZSTAVE

Otvoritev razstave

LONČARSTVO IZ ŠENTJERNEJA

Razstavo Dolenjskega muzeja iz Novega Mesta je pripravila kustosinja Ivica Križ.

VABLJENI !

Ideja za društveno ekskurzijo

PO SLEDEH SOŠKE FRONTE

Potek: Jesenice - Vršič - Kobarid - vas Krn - Mrzli Vrh (1359 m visoka vzpetina v južnem delu krnskega pogorja, kjer bi si ogledali ostanke prve svetovne vojne) - Vrsno (rojstna hiša Simona Gregorčiča) - Bovec (zasebna zbirka Iva Ivančiča) - vrnitev na Jesenice.

Do vasi Krn bi se peljali z avtobusom (ali osebnimi avtomobili), od tam pa odšli peš do Mrzlega Vrha. Pot ni zahtevna, saj večji del poteka po kolovozu. Hoje v obe smeri je približno 3 ure. Na Mrzlem Vrhu bi si ogledali ostanke jarkov, kavem in druge ostanke vojne.

Izlet ni zahteven, kljub temu pa potrebujemo planinsko obutev, vetrovko in svetilko za ogled kavem.

Na povratku bi obiskali rojstno hišo Simona Gregorčiča v Vrsnem in zasebno zbirko Iva Ivančiča v Bovcu. Izlet naj bi bil v mesecu septembru.

Anže Mrak

OBVESTILO NAROČNIKOM KNJIGE

OD FUŽIN DO ŽELEZARNE!

Obveščamo vse prednaročnike knjige OD FUŽIN

DO ŽELEZARNE, da bo knjiga izšla konec

meseca julija 1997 in ne junija kot smo želeli.

O vsem Vas bomo seveda pravočasno obvestili.

Uredniški odbor

Izdalo: MUZEJSKO DRUŠTVO JESENICE

Urednik: TONE KONOBELJ

Naslov: Prešernova 45, 4270 JESENICE

Žiro račun: GB JESENICE 51330-678-50064

Naklada: 300 izvodov

Cena: 50 tolarjev (za člane MDJ brezplačno)

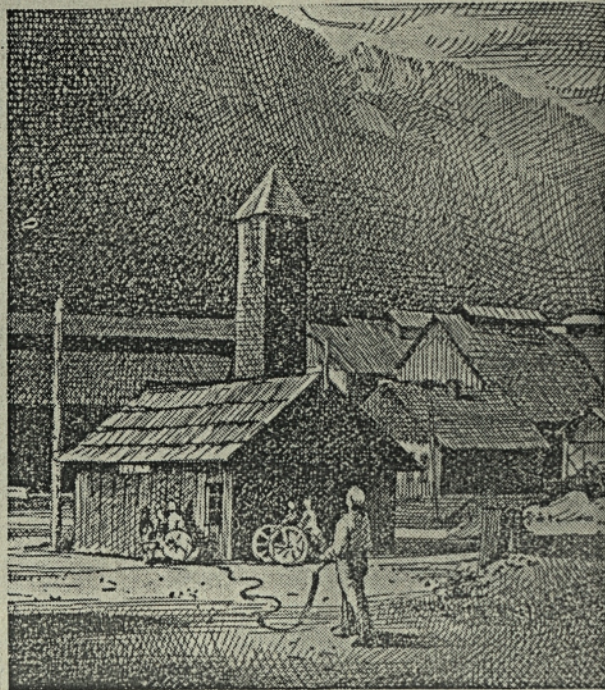
Piše Aleksander Rjazancev

Riše Jaka Torkar

61.

V noči od 21. do 22. januarja 1906. leta je nastal požar v žičarni. Zaradi močnega vetra in zamrznjenih hidrantov, tovarniški gasilci niso mogli požara zatreti, zato se je razširil na hladno valjarno, žebeljarno, čistilnico, zavijalnico, lužilnico in pocinkovalnico. Razdejanje bi bilo še hujše, če bi se vnelo skladišče maziv pod zavijalnico. Posledice požara so bile obštetne, nastala je ogromna materialna škoda. Delo je zaradi uničenih obratov zastalo za več mesecev. Pri KID je bil to že tretji požar, zato so iz previdnosti pomnožili vrste tovarniške pož. obrambe.

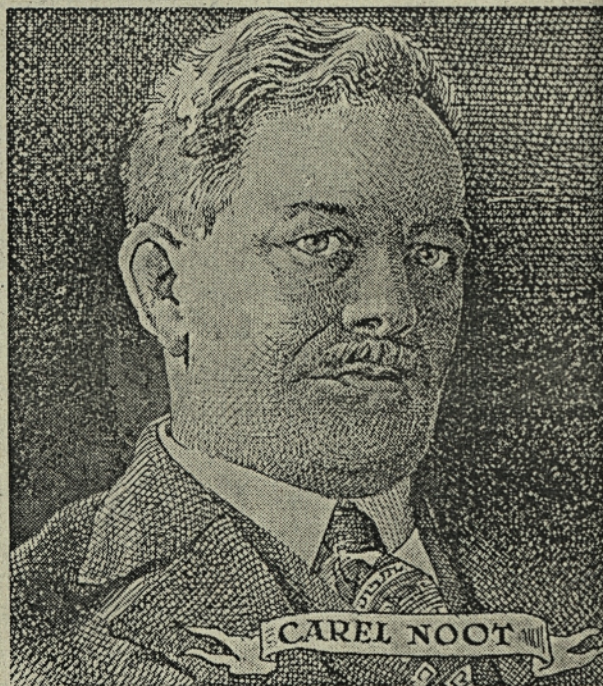
62.

Po tej nesreči je v železarni pri gasilcih nastala prava vojaška disciplina. Njihov poveljnik Anton Luckmann je uvedel obvezne tedenske vaje, ki jih je sam vodil v Vrbju ob Savi. Da bi bilo zanimanje med prostovoljci-gasilci še večje, je pri družbi uspel, da so bile vaje plačane po 25 krajcarjev. KID je imela dve udarni gasilski enoti, eno pri jeseniški železarni, drugo pa pri javorniških valjarnah. V primeru nesreče, povodnji in požara vseh vrst so gasilci nudili pomoč tudi vaškim četam izven tovarniškega območja. V jeseniški železarni pa so imeli svoj gasilski dom z dobro opremo.

63.

Vodstvo KID je uvidelo, da obratov po požaru ne bo mogoče tako hitro obnoviti, zato je 2. julija 1906. leta kupilo žičarno in žebeljarno v Bistrici na Koroškem. Za obrate barona Ferdinanda Helldorfa je KID plačala 1.020.000 kron. Na pogorišču jeseniške železarne so v začetku napravili provizorije, šele pozneje so pričeli z gradnjo novih obratov. Najprej je bila obnovljena pocinkovalnica. Večji del strojev in opreme so morali nadoknaditi, le nekaj strojev se je dalo popraviti. Obnova je trajala več let, zato pa so bistriški obrati v Rožu nenehno obratovali, ker je imela KID mnogo naročil.

64.

Po smrti dolgoletnega generalnega ravnatelja Carla Luckmanna, 24. julija 1906. leta, je predsednik KID Hugo Noot videl ugodno priliko, da poveri pokojnikovo mesto svojemu nečaku Carlu Nootu. 34-letni nečak iz Porurja naj bi bil pri KID njegova desna roka. Hugo Noot je bil prepričan v nečakovo sposobnost, saj si je pridobil dosti prakse v Ameriki, Angliji in Nemčiji pri največjih podjetjih. Carl Noot je 31. avgusta 1906 nastopil službo pri KID kot ravnatelj. S problemi družbe se je hitro seznanil in kmalu uvedel nov režim, zaradi katerega sta si kmalu prišla s Trappnom v hudo nasprotje.